59e jaargang. — No 70. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 2 September 1911.

Men schrijft in te Tongeren bij **H. Collée,** uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's woensdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten franco gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement

Twee maal per week, 4 fr. per jaar.
Een maal » 3 »
Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en andere artikels, vooraan of binnen in het blad : 1 frank den drukregel.

Het katholieke land vraagt schoolvrede en schoolvrijheid.

Eene grootsche dag voor de Katholieke partij

80.000 man hebben verleden zondag hulde gebracht aan M. Schollaert en eischen wijzigingen aan de schoolwet.

Hoera !

Het katholieke België zal den dag van 27 Augustus 1911 met gulden letters in zijne geschiedboeken aanteekenen.

Het is eene wapenschouwing geweest, die in beteekenis en waardigheid ook de meest hoopvolle vooruitzichten overtroffen heeft.

Het is meer geweest dan eene hulde aan een groot en verdienstelijk burger.

Het is vooral geweest, eene krachtige uiting van 't katholiek bewustzijn, eene heerlijke betuiging van onwankelbare trouw aan het ideaal, waarvan de heer Schollaert de koene kampioen is geweest.

Meerdan ooit staat de schoolkwestie, na de betooging van Leuven, op den voorgrond.

Zij blijft gesteld en wij zullen niet rusten of zij zal opgelost worden, in den zin die de groote meerderheid der Belgen er aan wil geven : in den zin van vrijheid en gelijkheid.

Het katholieke land heeft duidelijk zijn wil uitgesproken te Leuven ;

Het wil dat de katholieke huisvader dezelfde rechten bezitte als andersdenkenden ; het wil dat 't beginsel van gelijkheid de hoeksteen zij der nieuwe schoolwetgeving ; het wil dat ondervijsvrijheid voor allen eene werkelijkheid en voor niemand een doode letter weze.

Al deze beginselen heeft het katholieke volk gehuldigd in den persoon van M. Schollaert en 80,000 man zijn te Leuveu bijeengekomen, om plechtig te zweren, dat zij niet zullen dulden dat de katholieke huisvader langer als een paria zal behandeld worden in een katholiek land.

Heerlijk is de betooging verloopen doch iets is nog heerlijker : te werken aan de verwezenlijking der idealen, die ons zondag naar Leuven voerden, te werken voor de zegepraal der gedachten, die te Leuven tot uiting kwamen.

Dat is voortaan de dure plicht van alle katholieken en geen enkel zal aan dien plicht te kort komen.

Per spoorweg van Tongeren naar Leuven.

Welke reis van Tongeren naar Leuven !

Al hoewel de gewone treinen verdubbeld waren, waren de wagons nog veel vol. Waar er regelmatig plaats was voor 8 personen, telde men er van 12 tot 16.

Bij iedere kruising der spoorlijn wachtten de bijzondere treinen dat de gewone hun toegang verleenden, en dan was het een geschreeuw en een geroep van den eenen trein naar den andere.

***

Te Leuven.

Gansch de Statiestraat is bevlagd, evenzoo is het voor de zijstraten die de sloet zelfs niet zal voorbijtrekken en zonder overdrijven mag men zeggen dat er op de 10 huizen 8 bevlagd waren.

En dit is het kenmerk dezer betooging : terwijl Brussel de betooging van 15 Oogst met onverschilligheid onthaalde, en er om zoo te zeggen aan geen enkel huis de vlag wapperde, — de *Peuple* heeft er genoeg gal voor gespuwd, — is Leuven daarentegen volop in feest.

In 't geheel hebben 1507 maatschappijen hunne bijtreding toegezegd.

En de Leuvensche bevolking heeft van haren kant getoond dat zij instemde met het gedacht der inrichters.

Dat viel natuurlijk niet in den smaak der socialisten, de beste vrienden onzer liberalen, die dan ook van het nachtelijk donker geprofiteerd hebben om hunne «petten» te spelen.

Verscheidene kerken en particuliere woningen van katholieken waren zondag morgend rood beschilderd.

Drie socialisten, op heeterdaad betrapt, werden in hechtenis genomen.

De liberalen betoonden hunne voorliefde voor het blauw, door op het Statieplein eene lading blauwsel te strooien, genoeg om twintig waschvrouwen voor een jaar gelukkig te maken.

***

Deelneming uit Tongeren.

De trein die hier om 6 ure vertrok en die onze Koninklijke Harmonie naar Leuven voerde, was proppensvol. Met die trein 6,41 u. en 7.10 u. was het evenzoo gesteld. Vooraleer die treinen ter bestemming kwamen was het hun onmogelijk in alle staties en stopplaatsen stil te houden daar er geen middel meer was om nog reizigers te plaatsen.

Talrijke leden van den Volksbond, van den Onderlingen Bijstand « Het Burgerwelzijn », van de Unie, de Burgerbond en van de Derde Orde, begaven zich met de hierboven genoemde treinen naar Schollaert's stad.

***

Algemeene vergaderingen van 's morgens.

Vlaamsche algemeene vergadering

De algemeene vergadering heeft plaats gehad in de Beriot-zaal Alhambra.

De zaal is gestampt vol. Voor de opening zingt men uit volle borst : *De Vlaamsche Leeuw van Zij zullen haar niet hebben, de schoone ziel van 't kind !*

Aan het bureel : heeren Ryckmans, gemeenteraadslid te Antwerpen, voorzitter ; senateur Mertens ; volksvertegenwoordigers De Meester, Huysbouwer, Versteylen, Maenhout : eeregouverneur baron Cogels ; Ulens de Schooten, Stock, enz.

M. RYCKMANS zegt dat wij niet naar Leuven zijn gekomen om ijdele eeden te doen : wij zullen doen wat wij voorhouden en toonen dat wij de wilskracht onder ons bezitten. Onze tegenstrevers mogen het weten : tot hier — maar niet verder (*Levendige toej.*)

Spreker hangt het bureel op van wat de toestand zou wezen in het land, als de antikatholieke coalitie moest zegevieren.

Geen nood, roept hij echter uit ; wij zullen die ramp sparen aan het land, het katholiek bewind doen zegepralen en niet rusten, alvorens het regiem van rechtvaardigheid, voor hetwelk M. Schollaert zoo edel is gevalen, zal ingevoerd zijn.

Stormachtige toejuichingen breken los ; de gansche zaal staat recht en wuift met hoeden en zakdoeken.

M. LIEBAERT, oud-minister, neemt daarna het woord en brengt hulde aan het grooten edel karakter van zijnen oud kollega Schollaert.

Hij sluit zich aan bij de redevoering van M. Ryckmans. Onze tegenstevers blufferen er op dat zij ons verdeeld hebben door M. Schollaert tot aftreden te dwingen. Zij nemen hunne wenschen voor werkelijkheid : wij zijn inniger vereenigd dan ooit, vereenigd als de vingeren der hand om de schoolhervorming te doen zegepralen. (*Toej.*)

Spreker somt de sociale hervormingen op, verwezenlijkt door de katholieken en die welke zij nog zullen verwezenlijken.

M. STOCK, volksredenaar bij uitmuntendheid, herinnert de onheilen van den schooloorlog van 1879 tot 1884, en verheerlijkt het regiem van vrede, dat de katholieken droomen.

M. HUYSHAUWER spreekt in denzelfden zin. Hij begroet dezen dag als eene heerlijke betooging van levenskracht onzer partij en zegt dat, zoo er algemeen stemrecht moet komen in ons land, mannen en vrouwen gelijk zullen zijn voor de stembus.

M. RYCKMANS zegt dat M. Schollaert niet naar deze vergadering kan komen, maar wij zullen hem in eene andere gaan toejuichen.

En te midden een daverend hoerageroep, neemt de vergadering de dagorde ten voordeele der schoolwet aan, die in al de bijeenkomsten, in gelukluidende bewoordingen wordt voorgesteld.

***

Fransche algemeene vergadering

Deze wordt gehouden in de feestzaal van het college der Jezuieten, onder voorzitterschap van senator Braun. Aan het bureel : MM. Dupret, senateur ; Meaut, Colis, Polet, du Bus, volksvertegenwoordigers ; Bonnevie, enz.

M. BRAUN legt uit wat die duizenden te Leuven deed samenstroomen : eerbiedigheid te betuigen aan den man die in België den schoolvrede wilde invoeren in eenen geest van gematigdheid en rechtvaardigheid.

Wij willen ook plechtig ons recht op die noodige hervorming bevestigen en ons betrouwen uitspreken in hare spoedige verwezenlijking.

Wij willen niet bukken voor den haat, noch buigen voor dreigementen noch geweld. Het land zal beslissen, want de schoolwet is niet ingetrokken.

Zij zal onze inzet zijn der kiezingen van 1912 en voor 't oord en voor de menschen de eeuwige eer blijven van hem, die haar heeft voorgesteld. (*Leve Schollaert !*)

M. HARVIGNIES, ondervoorzitter der Kamer, licht op zijne beurt de beteekenis toe der betooging : de schoolkwestie zit in 't hart van het katholieke land, en hier drukken wij den vasten wil uit, de onderwijsvrijheid te doen eerbiedigen en gelijkheid te verovereu.

Geen kwestie ligt ons zoo na aan 't hart, want hier staat de ziel van het kind op het spel.

De antiklerikale haat is toegenomen : de combistische politiek, de openlijke oorlog tegen het vrij onderwijs, de afschaffing van dit onderwijs : ziedaar de droom der Belgische anti-katholieken.

Zullen wij dulden dat die noodlottige dagen van 1879 erugkeeren. (*Neen ! neen !*) Dat er dan onder ons noch Walen, noch Vlamingen, noch burger, noch werklieden wezen, doch enkel katholieken, ten strijde trekkend onder den kreet aan : Leve de vrijheid van onderwijs ! Voor de ziel onzer kinderen ! (*Duurverende toej.*)

M. Cyr. VAN OVERBERGHE, eere-secretaris generaal aan het ministerie van wetenschappen en kunsten, zegt als simpel soldaat naar Leuven te zijn gekomen, en als Vlaming bij de Walen te zijn gegaan, om te doen uitschijnen dat er geen Vlamingen of Walen meer zijn. Neen, het zijn hier 80,000 katholieken, effen af, die plechtig verklaren dat M. Schollaert de schoolkwestie heeft gesteld op het terrein van rechtvaardigheid en gelijkheid.

Spreker stelt de stichting voor van een organisme, dat als comiteit van actie, onder voorzitterschap van M. Schollaert, zou optreden en de uitvoerder zou zijn der verlangens van het katholieke land in schoolzaken.

't Is dit voorstel dat in al de vergaderingen is neergelegd en dat ook hier met geestdrift wordt gestemd.

M. van LIMBURG STIRUM, volksvertegenwoordiger, ontwikkelt eveneens het thema : de katholieken willen niet anders dan rechtvaardigheid voor allen, gelijkheid voor iedereen.

M. LIEBAERT, oud-minister, die ook hier geestdriftig werd ontvangen, kom als lid van het vroeger kabinet, getuigenis afleggen van verknochtheid en verkleefdheid aan het nieuw ministerie.

Op dit oogenblik doet M. Schollaert zijne intreede zaal, het voorwerp zijnde eener ovatie, die verscheidene minuten duurde.

Hulde, roept M. Braun uit, hulde aan den man die uitcheide door zijnen geest van rechtvaardigheid en door zijne stevige wilskracht. Hulde aan den Staatsman, die zoo menige kapitale vraagpunten, die op de Belgische politiek drukten, heeft opgelost. Hulde aan den minister, die aan de schoolkwestie eene oplossing van beginsel wilde geven ; hulde aan hem, wiens naam eeuwig zal verbonden blijven aan de oplossing der schoolkwestie.

***

Redevoering van M. Schollaert.

M. SCHOLLAERT. — Mijn vriend, M. Braun, telt mijn karakter op eene zware proef ; maar ik heb het vast voorneemen genomen alle overdreven lofuiting onbeantwoord te laten.

Wij zijn vereenigd om een beginsel te huldigen en om te bewijzen dat door deze wet de katholieke denkwijze de voldoening bekwam waarop zij recht heeft.

Wij hebben getracht dit groote vraagpunt op te lossen ; wij hebben licht gezocht en het gevraagd van allen, ook van onze tegenstrevers, want wij willen geen inbreuk maken op de vryheid van anderen.

Wat wij willen is dat ook de meest behoeftige huisvader in volle vrijheid de school kan kiezen, waar hij zijn kind wil heen zenden. Wij hebben het lager onderwijs willen verheffen, het beroepsonderwijs willen uitbreiden en eene nationale oplossing geven aan het schoolvraagpunt. Wij zijn er met in geluk, maar de eer is veil gebleven.

Wij bezitten nu een gouvernement dat ons vertrouwen en onze vriendschap geniet ; dit gouvernement en de rechterzij moeten de onvoorwaardelijke ondersteuning van het katholieke land genieten.

Binnen de 7 weken hebben de gemeentekiezingen plaats ; die strijd moet gevoerd worden met krachtdadigheid en beslistheid. Wij wachten den uitslag met betrouwen af. Doch overal moet strijd geleverd worden. Dit is de beste voorbereiding voor den grooten veldslag van Mei 1912.

Ik heb betrouwen in den uitslag van dezen strijd, omdat ik betrouwen heb in den gezonden zin en de rechtvaardigheid geest onzer bevolking. De huisvaders zullen den rug toekeeren aan de vijanden van rechtvaardigheid en gelijkheid.

Onze harten kloppen eensgezind ; wij willen dat godsdienstzin het kenmerk blijve der Belgische natie. Wij zullen onze vlam waarlig blijven en in de diepe lagen der bevolking den godsdienst bewaren, die ons de kracht en het geluk uitmaakt van onze partij.

Deze slotrede wordt stormachtig begroet en de vergadering gaat uiteen, te midden van onbeschrijfelijken geestdrift.

***

Bij de Vlaamsche studenten.

Nagenoeg 2000 geestdriftige jongelingen zijn rond 10 uur vergaderd in den grooten refter van het gesticht van het H. Hart, te Heverlee.

Men zingt het oude lied van 79 : Zij zullen haar niet hebben, de schoone ziel van 't kind, het Strijdlied en het Schollaert-lied.

M. Hermans DE JONG, voorzitter van het Algemeen Vlaamsch Studentenverbond, neemt het voorzitterschap waar, omringd door Dr Laporte, pater Lutten, M. Karel Van der Cruyssen, volksvertegenwoordiger Pitsaer, enz.

Oud-minister Schollaert, vergezeld van MM. De Becker-Remy en baron de Dieudonné, treedt binnen en wordt door de Vlaamsche studenten geestdriftig begroet.

M. SCHOLLAERT, diep bewogen door dit onthaal, drukt zijnen dank uit. Hij verklaart gelukkig te zijn zich te bevinden te midden der Vlaamsche jeugd, hoop en toekomst van het vaderland en van onze zaak, die toch zal zegevieren ; want zij is te schoon en te edel om niet te overwinnen.

Wij erbiedigen het recht onzer tegenstrevers, maar wij eischen ook ons recht.

Vryheid in alles en voor allen ; dat willen wij en dat zullen wij bekomen. (*Langd. toej.*)

Advokaat MARCK, bijgevoegd volksvertegenwoordiger van Antwerpen, weet de juiste woorden te vinden om het studentenvolk in geestdrift te brengen.

Doch het is volksvertegenwoordiger Frans VAN CAUWELAERT die de vergadering ten top voert.

Hij begroet de katholieke jeugd, overwinnaar van morgen ; hij begroet de Vlaamsche jeugd, omdat alle vooruitgang in België is gesproten uit de Vlaamsche beweging, die door het geloof gewerkt heeft voor de vers tandelijke verhefling van ons volk.

Bemint uw volk, roept spreker uit, bemint uwe taal, bemint uwe kunst ; werkt, om nog fierder Vlamingen te worden, nog meer overtuigde christenen, trouwer nog aan de volkszaak, wier edele kampioen, pater Lutten, in ons midden is (Ovatie).

M. HEYMAN, van St-Nicolaas, en M. GOOLS, student, doen nu den naam van oud-minister Schollaert nogmaals toejuichen, en verheerlijken de schoolwet, waaraan die naam verbonden zal blijven.

Bij de Waalsche Studenten

Niet minder geestdrift bij de Waalsche studenten, vergaderd in het Studentenhuis.

Daar voeren het woord MM. PIRMEZ, volksvertegenwoordiger, DE LANSHEERE, oud-minister en baron ORBAN DE XIVRY, die beurtelings hulde brengen aan M. Schollaert en aan zijn werk.

Volksvertegenwoordiger WAUWERMANS doet op zijne beurt den kloeken hooldman der katholieke volkszaak toejuichen.

M. SCHOLLAERT zegt hoe diep hij geroerd en getroffen is door deze betooging. Maar manifesteeren volstaat niet ; wij moeten onverpoosd werken om te bereiken wat wij verlangen.

Met de jeugd voor ons en de vlag der vrijheid fier ontroild, zullen wij zegepralen.

Bij 't eindigen der vergadering vergezellen honderde studenten M. Schollaert naar buiten en brengen hem bij zijn vertrek eene ovatie zonder einde.

***

Bij de Derde-ordelingen.

De Waalsche Derde-ordelingen vergaderden in het St-Pieterscollege en de Vlaamsche in de Minderbroederskerk.

Bij de eerste spraken eerw. p. SYMFORIAAN, provinciaal der capucienen, de hoogleeraars KURTH en DEFOURNY en de onvermoeibare propagandist, M. BRIFFAUT.

Bij de Vlaamsche spraken MM. VLIEBERGH, hoogleeraar, Frans VAN CAUWELAERT, oud-minister, HELLEPUTTE en NOBELS.

Op beide vergaderingen hield M. SCHOLLAERT korte toespraken.

***

Wij moeten nog ook nog vermelden de vergadering der Xaveria der patronnen der Gilde, de vergaderingen van de Heren De Hasque, H. Sacrament, in dewelke de heeren Delporte en Hanquet, de Muunyck, Beyaert, Jan Ramaekers het woord voerden.

De vergadering der christen ouderen van de zaal Apollo, waar de schoolwetherziening volgens de formuul Schollaert luide werd toegejuicht.

Doch het is niet mogelijk van al die vergaderingen verslag te geven ; dan zouden we nog twee bladen kunnen vullen met die verslagen alleen.

***

Hulde.

Hulde aan de Leuvensche katholieken.

Zij hebben het gedacht opgevat van deze betooging ter eere van den man, die sedert zoo lange jaren 's lands belangen in de Wetgevende Kamers verdedigde, maar die, wars allen tegenstand, eene schoolwet voorstelde, bezield door vryheid, rechtvaardigheid en gelijkheid.

Ingericht in dezen geest, is het niet te verwonderen, dat die betooging weldra den omvang nam van een nationaal huldebetuig en beantwoordde aan de beteekenis, die het eerekomiteit er aan gaf, in zijnen omzendbrief :

« Het katholieke land bevestigt zijn vasten wil rechtvaardigheid te bekomen in schoolzaken. Wij willen vryheid voor de armen zoowel als voor de rijken. Wij willen dat ieder huisvader in volle onafhankelijkheid de school kunne kiezen, om aan zijne kinderen het onderwijs te geven dat hij hun verschuldigd is. Wij willen geen gunst voor wie ook, doch gelijkheid voor allen. Wij willen kosteloos onderwijs voor alle schoolgaande kinderen.

» Wij willen dat de onderwijzers bezoldigd wezen in verhouding van de belangrijkheid van hun ambt. Schoolvrede in rechtvaardigheid en vryheid, ziedaar ons program en de katholieken van gansch het land zullen het toejuichen met ons. »

En gansch het katholieke land heeft den oproep van het inrichtend komiteit beantwoordt.

Daarom dient hulde gebracht aan de inrich-

DE blauwe Lagune

9e vervolg

VIII

Eens op een dag kwam Paddy Button, toen hij de kinderen op het zand tegenover elkaar zag neergehurkt, aangesleterd om te zien wat zij uitvoerden. Zij knikkerden. Paddy stond met de handen in de zakken en het pijpje in den mond er naar te kijken, en het spel te beknibbelen, vergenoegd dat de kinders zoo'n schik hadden. En toen begon hij zelf er schik in te krijgen, en een oogenblik later hurkte hij zelf en speelde mee. Emmeline, die in het spel niet veel genoegen vond, gaf bereidwillig de partij aan hem over.

Hierna was het een heel gewoon verschijnsel, den ouden zeeman op eene knie te zien, met één oog dicht, en met een knikker tegen den nagel van zijn vereelten duim, al mikkende, terwijl Dick en Emmeline op de wacht stonden of hij wel eerlijk speelde, hunne hooge stemmen tusschen de kokospalmen roepend : « Schiet op, Paddy, schiet op ! »

Zoo deed hij mee aan al hunne spelletjes, alsof hij zelf nog een kind was. En bij hooge en zeldzame gelegenheden opende Emmeline hare kostbare doos, spreidde den inhoud ervan ten toon en gaf een theev siet, waarbij M. Button beurtelings als gastheer als voorzitter optrad.

— Is de thee naar uw genoegen, mevrouw ? vroeg hij dan ; en Emmeline, uit haar ledige kopje een teuntje nemend, gaf steeds ten antwoord : « Nog een klonje suiker, astublieft, meneer Button, » — waarop onveranderlijk het bescheid volgde : Al naar uw smaak, mevrouw — het is u van harte gegund. En mag ik u ook nog om een kopje lastig vallen ?

Dan speelde Emmeline het gerei uit met denkbe lig water legde het weer in de doos en alle drie legden zij hunne fijne manieren af en werden weer natuurlijk.

— Hebt ge wel eens uw naam gezien, Paddy ? vroeg Dick op een morgend.

— Mij wat gezien ?

— Uw naam ?

— Komaan, wat zijn dat nu voor praatjes ! Hoe drommels zou ik mijn naam kunnen zien ?

— Kijk dan maar, zegde Dick ; en hij trok met een sterk bamboe in het witte zand zes gedrochtelijke letters, die samen het woord BUTTON moesten uitbeelden.

— Verontwel nog toe ge zijt een handig kereltje ! riep nu Button vol bewondering, lekker met den rug geleund tegen een kokosstam, en is dat nu waarlijk mijn naam Welke letters zijn er in ?

Dick somde ze op.

— Ik zal 't u ook leeren ? zegde hij. Ik zal u uw naam leeren schrijven, Paddy. Zoudt ge niet gaarne uw naam kunnen schrijven ?

— Wel neen, antwoordde Paddy, die niets verlangde dan in vrede zijn pijpje te rooken. Wat zou ik daaraan hebben ?

Maar Dick, met de onvertrouwde ernstige en een kind, het zich niet afschepen, en de ongelukkige Paddy was zoo goed niet of hij moest op zijn ouden dag nog op school gaan en letters leeren schrijven, tot het zweet hem er van uitbrak. Eerst was hij onwillig.

— Ik heb geen hoofd voor geleerdheid, dat heeft mijne oude moeder al gezegd, mompelde hij.

Maar later, toen het een beetje ging, kreeg hij zelf er plezier in, en hij leerde nog het gansche alphabet...

Op deze wijze gleden de dagen, de weken, de maanden voorbij, zonder het verschijnen van een schip, — eene omstandigheid over welke overigens de heer Button niet treurde, evenmin als de kinderen, die 't se l te goed hadden om zich het hoofd te breken over schepen.

De regentijd kwam hun hatens op het lijf vallen. Maar bij uit woord moet men niet denken aan een regendag als in ons land. Ó neen ! De regen hier was vol van leven en geest. Stortvloeden plasten neer, onmiddelijk gevolgd door stralenden zonneschijn, en regen-ogen, en de heerlijkste geuren van allerlei kruid, lat aan de vochtige aarde nieuw ontspiroot.

Na den regentijd zegde de oude zeeman dat hij een huis van bamboe wilde bouwen voor de volgende natte mensoen maviel, teminste als zij voor dien tijd het eiland niet reeds verlaten hadden. Hij praatte er wel van maar zijne gewone lakshesd scheen hij het werk toch maar liever op de lange baan te willen schuiven.

Daarbij rekende hij echter buiten Dick. De jongen had in 't minst geen zin om in een huis te wonen ; maar hij had zin om er een te zien bouwen en om er aan mee te helpen. Hij had ook in zijn bloed iets van de echt Amerikaansche vindingrijkheid.

— Maar uit hou u toch niet, zegde hij, toen Paddy hem had uitgelegd hoe hij de bamboestammen met touw aan elkaar dacht te bevestigen.

— Ja, ja, beter zou 't zijn als ik er een nagel in sloeg.

— Hebt ge dan nagelen ?

— Neen.

— Hoe wilt ge dan een huis bouwen ?

— Laat me met vrede, kwajongen. Ik wil een pijp rooken.

Maar aan Dick was geen ontkennen. Morgend en dag en avond beetje bij : Paddy, wanneer gaat ge nu het huis bouwen ? — ot : Paddy ik geloof dat ik wel kans zie om de stokken aan elkaar te krijgen zonder nagelen. — Toldat, Button, tot wanhoop gedreven, eindelijk begon te bouwen.

E was bamboe in overvloed over 't hakken ; en toen Paddy genoeg bamboe had gemakt, wilde hij voor drie dagen slaven. Hij zou wel voorgoed gestraft hebben, indien Dick hem met schier de hielen gezeten had. Vergeefs trachtte hij de jongen te zeggen met geschiedenissen van verdiensmakkers en eksen. Dick wilde het huis gebouwd zien. En als Button zich telkens verschool achter het voorwendsel dat hij geen bamboe had, verklaarde Dick hem hoe de latten konden meengevoegd worden door middel van kepen.

— Zoo waar als ik leef, de jongen heeft gelijk ! mompelde Paddy, en hij zag den kleinen ingenieur bewonderend aan.

— Nu, komaan dan Paddy ! Laten we dan beginnen !

Button zegde dat hij geen touw had, en dat hij er nog eens over slapen moest, en dat Keulen en Aken niet op eenen dag gebouwd waren. Maar Dick opperde dat het bruine wetsel om de kokospalmen goed de plaats van touw vervangen kon. Dus ook deze uitvlucht baatte niets.

Zij werkten nu veertien dagen aan het ding, en na afloop daarvan hadden zij een soort van hut opgeslagen aan den zoom van het bosch.

Emmeline zat er bij, terwijl het werk zoo vorderde, bezig met haar lievelingsliedverdrijf, het vlechten van kleurige bloemen om een hoedenstengel. Maanden van zoonschijn en koestelijke lucht hadden een heel ander kind van haar gemaakt. Zij was zoo bruin en sproetig als een Zigeuner, niet veel grooter nog, maar tweemaal zoo dik. Dare oogen hadden den schuwen en verren blik van vroeger verloren, en aan slaapwandelen deed zij niet meer, een gevolg waarschijnlijk van de veranderde levenswijze, het vele buiten en eeuwig frische lucht.

Maanden van halve verwildering hadden ook een beetje aan den jongen gemaakt van Dick. Hij was wel een handtoeg gegroeid, zag er reeds uit als een jongen van twaalf, en beloofde een stevige boest te worden. Schoon was hij niet, maar gezond, met een joligen lach, en eene drieste, haast onbeschaamde uitdrukking in zijne oogen.

Het vraagstuk van de kleeding der kinderen begon den ouden zeeman bezig te houden. Het klimaat was een pak kleeren op ziehzelf. Maar was veel gekkiger met bijna niets aan het lijf. Natuurlijk waren er wel wisselingen van temperatuur ; maar die waren toch zeer geringen eeuwige zomer, afgebroken door plasregens en af en toe eens een storm, dat was het klimaat van het eiland. Maar niettemin, de kinderen konden toch niet rondloopen in Paradijskostuum.

Paddy nam een lap van het gestreepte flanel en maakte daar van een kleedje voor Emmeline. Het was kodding, hem voor meister te zien spelen, als hij, met den mond vol spelden, het kind zijn maaksel aanpaste, met schaar en naald en draad aan zijne zijde.

— Een beetje meer links draaien, zegde hij. Zoo ! Eenstilstaan, hoort ge wel ?... Waar is de schaar ?... Dick, houd gij me dien band eens vast, tot ik die steken heb gemaakt van achter. Zit 't nu makkelijk, mijn hoentje ? Kneit het u niet om uw lijfje ?.. Goed ! Licht nu uw voetje eens op, dat ik kan zien of 't wel over uw knieën komt... Zoo ! Ga nu maar weer spelen. Ik krijg 't nu verder alléén wel klaar.

Het was eene mengeling van rok en jurk en kiel en alles door elkaar ; en het had twee rijen roefknoppen — eene zeer vernuftige inrichting, daar nu het kleedingstuk kon worden gereeld, in winderig weer, of als het kind uit roeien ging.

Eens op een morgend, ongeveer eene week nadat Paddy Button zijn meesterstuk van snijderskunst had voltooid, kwam Dick als een razende uit het woud en over het zand geloopen. Hij was naar den bergtop geweest.

— Paddy ! schreeuwde hij den ouden man toe, die bezig was te hengelen — Paddy, daar is een schip !

Button had niet lang werk om den heuveltop te bereiken — en, inderdaad, daar was een schip, en het zette koers naar het eiland. Plomp en log gebouwd was het, en zijn storm verried aan een kenn rsoog terstond zijne bestemming. Daar was het uitstaande tuig, daar was het kraaienest, daar waren de groote sloepen — alles kompleet voor een walvisch vaarder. Het was een schip, zonder eenigen twijfel. Maar Paddy Button zou even graag op een schip zijn gegaan, bemand met duivelen en gekommandeerd door Beëlzebud, als op een Zuidzeewalvischjager. Hij was er eènmaal op geweest — en hij wist er dus alles van.

Hij verstopte de kinderen onder een grooten boom en gelastte hun zich niet te vertoeren en geen geluid te geven tot hij terugkwam. Wan het schip, zegde hij, was een « duivelsschip » en als de kerels aan boord hen vingen, dan zouden zij hen levend villen en braden.

Vervolgens snelde hij naar het strand, pakte al de dingen en spullen en oude kleeren weg uit de hut en verborg ze in de jol. Liefst zou hij het beele buis vernield hebben ; maar daartoe ntbrak hem de tijd. Toen roeide hij de jol een eind links de lagune af en bond ze vast onder een noa-boom, welks takken en loover over het water hingen. Daarna keerde hij te voet terug en gluurde tusschen de boomen door over de lagune, om te zien wat er te zien was.

De wind blies recht op de opening in het rif, en de oude walvischvaarder kwam rechtaan met zijn breeden boeg aangesteven en liep de lagune binnen. Er stond met eens een loopwerper op zijn boegspriet. Hij kwam aanzetten of hij hier schutter en burger was — was ook wel waarschijnlijk leek, want de walvischjagers kennen elk hoekje en gaatje in den Stillen Oceaan.

Het anker viel met een plomp, en het logge schip zwaaide om — eene vreemde verloening zoo meenis op de blauwen spiegel met de bevallige kokospalmen er om heen. Na sneeuw Button, zonder te wachten tot de boeten werden uitgezet, naar de kinderen telug, en het drietal kampeerde dien nacht in het woud onder den bloeien hemel.

Den volgenden morgend was de walvischvaarder alweer weg en verdwenen, als aandenken achterlatende 't witte zand geheel vertrapt, eene ledige flesch, een halve gazet, en 't huiske kort en klein gebroken.

Paddy Button verwenschte schip en volk uit den grond zijns harten ; want dit incident brachte eene nieuwe bezwarigheid in zijn lot bestaan. Nu toen moest hij eiken ondiep op den bolvest klimmen, om uit te wijken naar walvischvaarders. Walvischvaarders spookten door zijne droomen. Maar ik betwijfel of hij zelf aan boord van eene Koninklijke Mailboot zou hebben willen vertrekken. Hij was namelijk heel gelukkig waar hij was. Na vijf-en-veertig jaren in het vooroudere was immers dit eiland wel eene aangename verpoozing. Hij had tabak genoeg voor onbepaalden tijd, de kinderen, tot gezel enap, en voedsel voor het grijpen. Ja, aan zijn geluksstaat zou letterlijk niets ontbreken hebben, indien slechts het eiland door den Natuur voorzien ware geweest van eene tapperij. Maar ook aan dit verzuim der moedertijke Natuur zou weldra — zooals wij aanstonds zullen zien — worden tegemoet gekomen.